

ERZURUM İL MERKEZİNDEKİ TÜM İLKOKULLarda 7-12 YAŞ GRUPLARI ARASINDAKİ ÇOCUKLarda GÖRÜLEN AYAK DEFORMİTELERİ

Dr. Süleyman AKTAŞ (x)

Dr. Ayla BALCI (xx)

Dr. Ekrem AKSOY (xxx)

(xxxx)

ÖZET:

Erzurum İl merkezindeki tüm ilkokullarda 7-12 yaş grupları arasındaki çocuklarda ayak deformiteleri yönünde yapılan araştırmada; değişik lokalizasyon gösteren konjenital deformitelerin yanında yüksek oranda Pes valgus ve Pes planus saptanarak bunların etiyolojik faktörleri, yaş cinsiyet ve fonksiyonel yönden değerlendirildi.

GİRİŞ VE AMAÇ:

Bilindiği gibi çocukluk yaşlarında fazla dikkat çekmeyen fakat yaş ilerledikçe alt ekstremite ve belde ciddi postural bozukluklara neden olan ayak deformiteleri, aynı zamanda uzun süre ayakta durmadan, yürümede, koşmada ağrı ve çabuk yorulma gibi fonksiyonel rahatsızlıklar ortaya çıkmaktadır.

MATERIAL VE METOD:

Bu araştırmada; 1979 yılında 5 ay süreyle Erzurum il merkezindeki 7-12 yaş gruplarını kapsayan 26 ilkokulun 24307 öğrencisinin ayak muayenesi

Bu araştırmadaki amaç; 1979 yılının çocuk yılı olması nedeniyle, hayatın ilk yıllarda ciddi şikayetlere yol açmayan ancak, ileri yaşlarda tedavisinde geç kalınmış hastalıklara yol açan ayak deformitelerin oluş nedenlerini araştırmak, tedavi etmek ve bu yönde çocuklarınımıza kararınca yardımcı olmaktır.

yapıldı. Başlangıçta okullarda yapılan muayene ile şüpheli olağan satanan 1431 öğrencinin polikliniğiimizde ikinci kez gözden geçirilerek radyolojik tetkik-

(x) A. Ü. Tap Fak. F T Kürsüsü Öğretim üyesi ve başkanı

(xx) " " Uz.

(xxx) " " Uz.

(xxxx) VII. Ulusal Rehabilitasyon Kongresinde tebliğ edilmiştir.

leri yapılarak kesin tanısı konulan 793 vak'a değerlendirildi.

Bu araştırma Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon kursusunda görevli bulu-

nan bir öğretim üyesi, iki uzman, altı asistan ve yardımcı personelle yürütülmüştür.

BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ:

Araştıramızda 24307 öğrencinin ayak muayenesi sonucunda radyolojik olarak kesin tanısı konulan 979 vak'ada saptanan deformitelerin etiyojik nedenleri yaş ve cinsiyete göre dağılımı ile günlük yaşantıda meydana gelen fonksiyonel bozukluklar incelendi.

Tablo-1 incelendiğinde deformit yüzdesi en fazla (% 62, 80) pes valgus ve en azda konjenital nedenli aplazi gelmektedir. Pes valgusa bağlı ayak deformitesinin ön sıradı olması kesin olarak izah edilemedi. Ancak vak'aların çoğunda deformitenin akkiz olarak meydana geldiğini ve bunların bir kısmının enfeksiyöz nedenli adale paraplezî sonucu oluşan adale denge bozukluğuna bağlanabildiği. Pes valgustan sonra, görüldüğü gibi ikinci sırayı pes planus deformitesi almaktadır.

Pes valgus ve pes planus deformitelerinin 7-12 yaş grubunda fazla görülmeyenin, ilimizde aynı yaş grubunda gerek bizim toplumumuzda ve gerekse yabancı toplumlarda benzer çalışma bulamadığımızdan gerçekte bölgesel özellik olup olmadığına karar verilemedi. Ancak özellikle pes planus'un (Düz ta-

banlık) toplumumuzda meydana getirdiği manevi baskı nedeniyle böyle hastalar hekime müracaat etmemektedir. Bu gerçeğe bağlı olarak benzer araştırmalar yapılrsa aynı oranda sonuçlar alınacağını umuyoruz.

Etiyolojik faktörlere bakıldığından değişik tipte ayak deformitelerinin oluşmasında akkiz faktörler ön sırada görülmektedir.

Tablo-2 incelendiğinde; vak'aların % 52'sini kız, % 48'ini erkek çocuklar oluşturmaktadır. Yaş gruplarına göre dağılımda bir özellik görülmemesine rağmen 11-12 yaş grubunda vak'a sayısı daha fazla görülmektedir.

Semptom olarak; Ağrı, ayakta durmada, yürüme ve koşmada çabuk yorulma gibi fonksiyonel bozukluklar kriter alındı.

Tablo 3 incelendiğinde; 227 pes planuslu vak'anın % 33,48'i ve en çok 11-12 yaş grubu kız çocuklarında semptomlar görülmektedir. Aynı şekilde pes valgusu vak'aların 11-12 yaş grubundaki kızlarda ve % 17,40 oranında görülmektedir.

SONUÇ:

Erzurum il merkezindeki tüm ilk okullarda 7-12 yaş grupları arasındaki

24307 öğrencinin muayenesi yapılarak 793'ünde ayak deformitesi saptandı.

TABLO : 1 AYAK DEFORMİTLERİNİN ETİYOLOJİK FAKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI

DEFORMİTLER	ETİYOLOJİK FAKTÖRLER	PESPLANUS	PES CAVUS	PES VAGUS	PES EQUINUS	PES EQUINO-VARUS	SYNDAKTİL	POLYDAKTYL	APLAZI	V. S.	%	TOPLAM	
												TOPLAM	TOPLAM %.
KONJENİTAL	227	—	2	—	5	5	5	3	5	252	31.78		
POLİYOMİYELİTIS	1	10	15	12	11	—	—	—	—	—	—	49	6.18
CERRABRAL BALSY	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	0.38
MENENJİTİS SEKELİ	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	0.38
ETİYOLOJİSİ BİLİNMİYEN	—	486	—	—	—	—	—	—	—	—	—	486	61.28
TOPLAM v. s.	229	489	19	13	16	5	5	5	5	3	793	100.00	100.00
TOPLAM %.	28,88	62,80	2,40	1,63	2,02	0,63	0,63	0,63	0,63	0,38	0,38		

TABLO : 2 AYAK DEFORMİTELERİNİN CİNSİYETİN VE YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

DEFORMİTETE	CİNSİYET	YAŞ GRUPU			7 YAŞ			8 YAŞ			9 YAŞ			10 YAŞ			11-12 YAŞ			TOPLAM			
		E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	V.S.	%	V.S.	%	V.S.	%	V.S.	%
PES PLANUS	19	18	13	13	23	22	17	22	31	46	46	46	46	46	46	90	15,26	227	28,68				
PES VALGUS	43	54	43	48	39	47	44	44	64	42	42	42	42	42	42	233	13,36	500	63,05				
PES CAVUS	—	1	2	—	2	2	2	2	1	7	1	7	1	7	1	5	0,64	0,64	18	2,28			
PES EQUINUS	—	1	4	—	—	2	1	—	—	6	—	—	—	—	—	9	0,38	1,14	0,38	1,14	15	1,77	
PES EQUINO-VARUS	1	4	1	—	—	—	1	1	1	4	3	3	3	3	3	7	0,08	1,38	1,63	29,38	33,67	500	63,05
HALLU-VALGUS	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	
SYNDAKTİLİ	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	2	2	2	2	2	4	—	—	—	—	—	—	
POLYDAKTİLİ	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	
APLAZİ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
TOPLAM VAKA SAYISI	63	79	68	62	67	75	65	72	118	124	381	381	381	381	381	0,38	—	—	—	—	—	—	—
TOPLAM VAKA %	40,03	48,03	0,26	0,38	0,50	0,26	0,08	1,38	1,63	29,38	33,67	500	500	500	500	500	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38
51,97	51,97	0,38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,12	0,38	1,14	0,38	1,14	15	1,77	
412	412	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
51,97	51,97	0,38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

**TABLO : 3 AĞRILI PESPLENUS PES VALGUS VAKALARININ YAŞ GRUPLARI, SEKS DURUMUNA
GÖRE DAĞILIMI**

CİNSİYET	YAŞ GRUP	7 YAŞ			8 YAŞ			9 YAŞ			10 YAŞ			11-12 YAŞ			TOPLAM			TOPLAM			GENEL T			TOPLAM VAKA			
		E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	v.s.	%	v.s.	%	v. s.	v. s.	v. s.	v. s.	v. s.	%		
EFORMİTELER																													
PES PLANUS		2	8	3	8	6	6	10	7	7	7	7	12	12	13	13	30	46	46	60.53	76	76	227	227	33.48				
PES VALGUS		7	11	5	9	6	6	11	6	10	8	8	14	14	14	14	32	55	55	63.22	87	87	500	500	11.40				

Bu deformiteler içerisinde 500 vak'a (% 3) pes valgus ve 227 vak'a (% 1,5) pes planus görüldü.

Bu araştırmamızda; Ayak defor-

mitelerinin özellikle pes valgus ve pes planus'ta etiyolojik etkenler, fonksiyonel bozukluklar ve yaş gruplarına göre yapılan değerlendirmeler, benzer araştırmalarda ışık tutacağına inanıyoruz.

SUMMARY

FOOT DEFORMİTES İN ALL PRİMARY SCHOOL STUDENTS AT ERZURUM CITY CENTER:

In this survey, primary schools students were examined in respect to foot deformities. A large percentage of pes valgus, pes planus with other congenital abnormalities were found.

These foot deformities an other congenital abnormalities were evaluated upon sex, etiologic causes and their functional status.